

MOWI ASA
Postboks 4102 Sandviken
5835 BERGEN

Saksbehandler:
Monica Ekli

Inspeksjonsrapport: Inspeksjon ved settefiskanlegget på Moldtua / Terningen

Kontrollnummer: 2022.298.I.SFTL

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:

Lars Bjørgan, driftsleder

Fra Statsforvalteren i Trøndelag:

Monica Ekli

Andre deltakere fra virksomheten:

Ranveig Kristiansen, kvalitetsleder

Erlend Berg, ADL Terningen

Andreas Baer, områdeleder

Eivind Hagen, kvalitets- og HMS-koordinator

Andre deltakere fra Statsforvalteren i

Trøndelag:

Torill Espedal

Christina Moen Larsen

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon av settefiskanlegget til MOWI ASA på lokaliteten Moldtua den 30.09.2022.

Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Statsforvalteren i Trøndelag avdekket 3 avvik og ga 2 anmerkninger under inspeksjonen.

Avvik:

1. Bedriftens risikovurdering for ytre miljø har noen mangler
2. Skriftlig substitusjonsvurdering er ikke gjennomført for alle helse- og miljøskadelige kjemikalier
3. Avvik knyttet til ytre miljø er ikke registrert i avvikssystemet

Anmerkninger:

1. Bedriften har ikke vurdert andre resipientundersøkelser enn «B-undersøkelser»
2. Bedriften har hatt utfordringer med at farlig avfall har blitt deklarerert på feil organisasjonsnummer (undernummer) tilhørende MOWI ASA

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 5 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 4.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

24.10.2022	Monica Ekli	Marit Lorvik (e.f)
dato	kontrollør	seksjonsleder

Statsforvalteren i Trøndelag

Kopi av rapporten sendes til:

- Orkland kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: MOWI ASA	
Organisasjonsnr.: 964 118 191	Eies av:
Bransjenr. (NACE-kode): 03.211	

Kontrollert enhet

Navn: Moldtua, settefisk (Terningen)	Anleggsnr.: 5059.0091.02
Kommune: Orkland	Fylke: Trøndelag
Anleggsaktivitet: Produksjon av settefisk på land	
Tillatelse gitt: 20.08.2007	Sist endret:

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen er en del av Statsforvalterens risikobaserte industritilsyn for i år.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Inspeksjonstema

- Overholdelse av utslippstillatelse
- Utslippskontroll/avløp
- Resipientovervåking
- Internkontroll
 - Risikovurderinger
 - Avvikshåndtering
- Avfall og kjemikalier

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

MOWI ASA plikter snarest å rette opp de avvikene som er beskrevet i denne rapporten. For at Statsforvalteren skal kunne avslutte saken, må MOWI ASA **innen 20.01.2023** sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber også om at virksomheten **innen samme dato** sender Statsforvalteren en kort redegjørelse for hvordan anmerkningen er vurdert, eventuelt hvordan den vil bli fulgt opp.

Gjennomføringen av tiltakene kan bli fulgt opp ved ny kontroll.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post til Statsforvalteren i Trøndelag, sftlpost@statsforvalteren.no, med saksnummer 2018/15942.

4. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 12.09.2022.

Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Statsforvalteren i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften § 39-7.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil MOWI ASA bli ilagt et gebyr på kr 28 100,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften § 39-7. Dette tilsvarer gebyrsats 2 for tilsyn av inntil en dags varighet.

Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser for øvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jf. §§ 28 og 29 i forvaltningsloven.

En eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren i Trøndelag. Statsforvalteren vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

5. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Statsforvalteren i Trøndelag (jf. offentleglova) og på nettstedet www.norskeutslipp.no.

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1: Bedriftens risikovurdering for ytre miljø har noen mangler

Avvik fra:

Tillatelsen, punkt 6

Internkontrollforskriften § 5, andre ledd, punkt 6

Kommentarer:

Punkt 6:

I henhold til internkontrollforskriften skal bedriften ha en internkontroll som sikrer etterlevelse av lover og forskrifter, herunder også vilkårene som er gitt i denne tillatelsen.

Internkontrollforskriften § 5, andre ledd, punkt 6:

Internkontroll innebærer blant annet at bedriften skal kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene. Dette må dokumenteres skriftlig.

Avviket bygger på følgende:

- Bedriften har feil i utførelsen av selve risikoanalysen for noen av hendelsene
 - For noen hendelser har konsekvensen i analyseskjemaet økt, uten at tiltak er gjort, eller etter at tiltak skal være satt inn
 - F.eks. 13 avløpsledning
 - for høy tilførsel av organisk materiale fra fôrspill og fekalier (fra K3 til K5)
 - Bruk av kjemikalier fra nedvasking og desinfeksjon... (fra K3 til K4)
 - MOM B-undersøkelser får tilstandsklasse 2 eller 3 (fra K3 til K4)
 - For andre hendelser har sannsynlighet eller konsekvens blitt vurdert som lavere, etter at tiltak kun er foreslått, men ikke gjennomført
 - F.eks. 13 avløpsledning
 - Bruk av kjemikalier fra nedvasking og desinfeksjon... (S2 til S1)
 - F.eks. 16 kjemikalier/medisinbruk og lagring
 - Feil dosering, feilbruk, feil innhold i beholder for kjemiske produkter (S2 til S1)
 - Bruk av miljøskadelige kjemikalier/medisiner, for mye brukt (K4 til K3)
 - Feil lagring av kjemikalier (S2 til S1 og K4 til K2)
 - Noen av disse har i analyseskjemaet gått fra gul til grønn risiko, uten at tiltak er gjennomført (kun foreslått), noe som gir et feilaktig risikobilde

Ytterligere kommentarer:

Statsforvalteren registrerer at tema som f.eks. forsøpling og levering av farlig avfall ikke er risikovurdert med tanke på ytre miljø.

I tillegg registrerer Statsforvalteren at det ikke kommer fram om det er vurdert tiltak for alle risikoene som har havnet i gul. Ifølge bedriften skal det vurderes tiltak for disse.

Avvik 2: Skriftlig substitusjonsvurdering er ikke gjennomført for alle helse- og miljøskadelige kjemikalier

Avvik fra:

Produktkontrollloven § 3a

Internkontrollforskriften § 5, andre ledd, punkt 6

Kommentarer:

Produktkontrollloven § 3a:

Virksomhet som bruker produkt med innhold av kjemisk stoff som kan medføre virkning som nevnt i § 1 skal vurdere om det finnes alternativ som medfører mindre risiko for slik virkning. Virksomheten skal i så fall velge dette alternativet, hvis det kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe

Internkontrollforskriften § 5, andre ledd, punkt 6:

Internkontroll innebærer blant annet at bedriften skal kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene. Dette må dokumenteres skriftlig.

Avviket bygger på følgende:

- Skriftlige substitusjonsvurdering er gjennomført for noen av kjemikaliene, men ikke for alle.

Avvik 3: Avvik knyttet til ytre miljø er ikke registrert i avvikssystemet

Avvik fra:

Internkontrollforskriften § 5, andre ledd, punkt 7

Kommentarer:

Internkontrollforskriften § 5, andre ledd, punkt 7:

Internkontroll innebærer blant annet at virksomheten skal iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhets- lovgivningen. Dette må dokumenteres skriftlig.

Bedriften hadde ingen klar formening om hvor grensen går for hva som skal defineres som avvik på ytre miljø. I prosedyren for hendelsesbehandling står det nevnt «hendelser som i liten grad påvirker ytre miljø negativt, men som er nyttig at fanges opp av andre».

Avviket bygger på følgende:

- Bedriften hadde ikke registrert noen avvik knyttet til utslipp, eller fare for utslipp, til ytre miljø
 - Oversendt klagemelding fra Statsforvalteren 14.06.2017 om luktproblematikk knyttet til avløpsrør har ikke blitt registrert i avvikssystemet.

- Søl på grus ved begge dieseltankene er ikke ført som avvik

7. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1: Bedriften har ikke vurdert andre resipientundersøkelser enn «B-undersøkelser»

Kommentarer:

Statsforvalteren (da Fylkesmannen) skrev i vårt avslutningsbrev etter tilsynet på Moldtua i 2011 følgende:

«I tilbakemeldingen fra bedriften er det vist til prosedyre for resipientundersøkelser. I denne prosedyren blir det skissert at resipienten skal følges opp med nye B-undersøkelser. Vi viser til at B-undersøkelser etter NS 9410 er undersøkelser som er konstruert for å se på effekter av matfiskanlegg i sjø, og ikke punktutslipp. Tilstandsklassene kan derfor ikke brukes direkte.

Vi ber bedriften vurdere om det ikke er mer hensiktsmessig å benytte andre resipientundersøkelser, som kan vise evt. endringer over tid statistisk. Vi viser videre til veileder 01:2009 Klassifisering av miljøtilstand i vann kap. 7, som er tilgjengelig via www.vannportalen.no. I denne veilederen blir de vist til den internasjonale standarden IS 16665 ved prøvetaking av bunnfauna.»

Tillatelsen etter forurensningsloven er fra 2007, og derfor ikke oppdatert i henhold til vanlige vilkår i tillatelser som blir gitt i dag. Bedriften fikk den gangen vilkår om å gjennomføre B-undersøkelser hvert 2. år i de 6 første årene. Dette ble gjennomført og bedriften har frivillig fortsatt å gjennomføre «B-undersøkelser» hvert år.

Statsforvalteren mener at det er positivt at bedriften har opprettholdt et undersøkelsesprogram ved utslippspunktet. Samtidig ville undersøkelser utført etter veileder 02:2018 (tidligere 01:2009) Klassifisering av miljøtilstand i vann, kap. 9, kunne gitt mer sensitive og bedre resultater, og bedre informasjon om status i resipienten og påvirkningen fra anlegget på resipienten over tid.

Anmerkning 2: Bedriften har hatt utfordringer med at farlig avfall har blitt deklart på feil organisasjonsnummer (undernummer) tilhørende MOWI ASA

Kommentar:

Ifølge bedriften har de hatt utfordringer med at farlig avfall fra anlegget har blitt deklart på feil organisasjonsnummer (undernummer) tilhørende MOWI ASA. Statsforvalteren har sjekket noen av deklarasjonsnumrene som ble oppgitt under tilsynet, og ser at de er registrert på MOWI avd. Bjugn. Vi kan ikke umiddelbart se på www.avfallsdeklarerer.no at det framgår av disse deklarasjonene at avfallet er produsert på Moldtua/Terningen.

8. Varsel om revidering av tillatelsen

Behov for revidering av tillatelsen etter forurensningsloven

Tillatelsen på Moldtua er datert 20.08.2007, og vilkårene i tillatelsen samsvarer ikke helt med de vilkårene som blir satt i de tillatelsene som blir gitt i dag. Blant annet gjelder dette krav om resipientundersøkelser ved punktutslipp.

I henhold til forurensningsloven § 18 kan forurensningsmyndighetene oppheve eller endre vilkårene i tillatelser, eller sette nye vilkår, og om nødvendig kalle tillatelsen tilbake dersom visse kriterier er oppfylt. § 18 første ledd ramser opp en rekke grunner til at tillatelsene kan endres. I henhold til § 18 tredje ledd, kan tillatelsen i alle tilfeller tilbakekalles eller endres når det har gått 10 år etter at den ble gitt.

Varsel om revidering av tillatelsen på Moldtua

Statsforvalteren varsler, jf. forvaltningsloven § 16, at vi vurderer å revidere tillatelsen etter forurensningsloven på akvakulturlokaliteten Moldtua. I denne prosessen kommer vi sannsynligvis til å etterspørre mer informasjon hos bedriften. Hvis vi beslutter å revidere tillatelsen, vil bedriften få forslag til revidert tillatelse på høring, før den eventuelt blir vedtatt. Endring og revidering av tillatelsen vil sannsynligvis bli hjemlet i forurensningsloven § 18 tredje ledd.

Kommentarer til varselet

Hvis bedriften har noen kommentarer til dette varselet, kan disse sendes Statsforvalteren **innen to uker**.

9. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) § 3a
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven, datert 20.08.2007

10. Informasjon til virksomheten

Regelverk som det ble informert om:

- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) kap. 18 om tanklagring